

AZ ISKOLAI BIZTONSÁGÉRT KOMPLEX PROGRAM

2023.

Tartalom

I.	ESÉLYEGYENLŐSÉG, EGYENLŐ ESÉLYEK MEGTEREMTÉSE HELYI, REGIONÁLIS SZINTEN	3
A.	A kiemelt figyelmet igénylő tanulók programja	3
B.	A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos teendők	3
C.	A kiemelten tehetséges tanulók	4
D.	A diabétesszel, ételallergiával, egyéb egészségügyi nehézséggel élő tanulók	5
II.	KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ TANULÓK INKLUZÍV NEVELÉSE PROGRAM.....	5
A.	Speciális támogató intézkedések, társadalmi szintű elvárások	5
B.	A szakképzés feladata és alapelvei	7
III.	INTÉZMÉNYEINK KEZELÉSI STRATÉGIÁJA A KIEMELT FIGYELMET, KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ TANULÓK HATÉKONY INTEGRÁCIÓJA ÉRDEKÉBEN.....	7
A.	Sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók esetében	7
B.	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) érintett tanulók esetében.....	8
C.	Feladatok az intézményrendszerbe történő belépéskor és a követéshez kapcsolódva.....	9
IV.	AZ ISKOLAI BÁNTALMAZÁS, ZAKLATÁS ZÉRÓ TOLERANCIA PROGRAM – MINT AZ INTÉZMÉNYI ÉSZLELŐRENDSZER EGYIK PILLÉRE	10
V.	KONFLIKTUSKEZELÉS, PANASZKEZELÉS –PROBLÉMAKEZELÉSI PROGRAM:.....	12
A)	Konfliktuskezelés	12
B)	Panaszkezelési eljárásrend/szabályzat	12
VI.	MELLÉKLETEK.....	13
A)	Ütemterv az IBP tanévi végrehajtásához.....	13
B)	Intervenciók lehetőségei (példatár).....	14

„Az a tanuló képes ismereteket befogadni, és az az oktató képes megfelelően ismereteket átadni, aki biztonságban érzi magát a szakképző intézményben.

Az a szakképzési centrum képes eredményesen működni, ahol mindent megtesznek azért, hogy a szakképzésben érintett szereplők biztonságban érezzék magukat.

Biztonság alatt a tanulók és oktatók testi-lelki, fizikai és érzelmi, egészségügyi és szociális jólétét értjük.”

ESZC hitvallás

I. ESÉLYEGYENLŐSÉG, EGYENLŐ ESÉLYEK MEGTEREMTÉSE HELYI, REGIONÁLIS SZINTEN

Az egyenlő esélyek biztosítása: Konkrét jelentőségű, mert tartalmazza, hogy az esélyegyenlőség létrejöttéhez a helyi/területi szinten milyen feltételek szükségesek, melyek valóságosan elősegítik a hozzáférést, s a hiteles megvalósuláshoz kell biztosítani a körülményeket. Tenni kell azért, hogy mindenkinek valóban lehetősége legyen a rendelkezésre álló javakból részesülni. Meg kell határozni, hogy helyi szinten a hátrányok kompenzálását hogyan tudják biztosítani.

A közoktatást, szakképzést érintően leginkább a méltányosság fogalmán belül kezeljük az egyenlő esélyek megteremtését, mely az akadálymentesítés, mint pozitív diszkrimináció tárgykörében értelmezhető.

Az akadálymentesítés területei: infokommunikációs-, érzékszervi-, fizikai környezet; szociális kapcsolati elakadások- javakhoz és ismeretekhez való hozzájutás a társadalomban való boldoguláshoz.

A. A kiemelt figyelmet igénylő tanulók programja

Célkitűzésünk:

A kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, a kiemelten tehetséges tanulók támogatása a szakmatanulásra való motivációjának erősítése, szakma elsajátítására képessé tevés. Ennek érdekében a team-munkában dolgozó megfelelő felkészültségű szakemberekkel hosszú távú és szorosan egymásra épülő együttműködés. A cél érdekében a személyi- tárgyi feltételek biztosítása.

- a) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók (mentorálást igénylők)
 - hátrányos helyzetűek
 - halmozottan hátrányos helyzetűek (ezen belül a családból kiemelt/nevelésbe vett gyermekek)
- b) A kiemelten tehetséges tanulók (tutorálást igénylők)
- c) A diabéteszsel, egyéb egészségügyi nehézséggel élő tanulók
- d) A különleges bánásmódot igénylő tanulók program, inkluzív nevelés
 - sajátos nevelési igényűek (SNI)
 - beilleszkedési tanulási és magatartási nehézségekkel küzdők (BTMN)

B. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos teendők

1. Hátrányos helyzetű tanuló: HH

Az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult tanuló, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata

alapján –megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges
- feltételek

2. Halmazottan hátrányos helyzetű a tanuló (HHH), ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult és a hátrányos helyzetre megállapított 3 feltételből legalább 2 fennáll,
- nevelésbe vételére került sor,
- utógondozói ellátásban részesül, tehát a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülve vált nagykorúvá.

Az HH és HHH tanulókkal kapcsolatos feladatok kezelése az ESZC szociális és intézményi szakreferense támogatás mellett történik:

- A megállapító határozatok begyűjtését, nyilvántartásba vételt követően a személyes hátrányok megismerése
- Az osztályfőnökök a hátrányok ismeretében külön módszereket alkalmaznak: a beilleszkedés, szociális kompetenciák, iskolai szocializáció zavarmentessége, társas kapcsolatok megfelelő alakulása, a személyes hátrányok kompenzálása érdekében. (A bejövő 9. évfolyamos osztályoknál osztályközösségi profil készül, melyet online kérdőív segítségével végeznek)¹
- Az e-Kréta ESL felületének segítségével folyamatosan követjük, hogy mely tanuló kerül veszélyeztetett helyzetbe, ezzel megelőzhető a korai iskolaelhagyás, lemorzsolódás. Időben kiderülhet, hogy a választott ágazat/szakma megváltoztatására szükség van, pályaalakmasság, pályaaorientáció szempontjából intervenció lépéseket teszünk.
- Az osztályfőnökök, szakoktatók javaslatára az intézmény igazgatója felveszi a kapcsolatot az illetékes pedagógiai szakszolgálattal, gyermekjóléti szolgálattal, ha a tanuló hátrányainak csökkentésénél szükségét látja.
- A tanulókat az esélyegyenlőség biztosításával, a helyi szintű egyenlő esélyek megteremtésével az egyenlő bánásmód követelményének megfelelően kezeli, s minden eszközével megelőzi a diszkrimináció előfordulását.

C. A kiemelten tehetséges tanulók

A kiemelten tehetséges tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magasfokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

- A közismereti tárgyat- szakmai tárgyat oktatók, a gyakorlati ismereteket oktatók és az osztályfőnökök együttes tapasztalatai és javaslata alapján fordítunk a figyelmet a tehetséges tanulóinkra.
- A feltárt speciális képességek alapján a tutori – kibontakozást támogatói (pl. eljárási tanácsadással támogató) feladatokat végző oktató módszereivel, eszközeivel történik a tehetséggondozás:
 - pályázati lehetőségekhez hozzásegítés

- civil, társadalmi szervezetekkel kapcsolatfelvétel, delegálás
 - tehetséggondozó foglalkozások szervezése, versenyekre felkészítés
 - tutori tevékenységgel történő személyi segítség a tanulók legjobb érdekének megfelelően
 - A szülővel, a tanulóval történő egyeztetés alapján egyéni tanulmányi rend kialakítása a tehetség kibontakoztatásához
 - Intézményeink rendszeresen készítik fel versenyekre, programokra a tehetséges tanulókat.
- D. A diabétesszel, ételallergiával, egyéb egészségügyi nehézséggel élő tanulók

A speciális étkezés, szükségletek biztosítására rendelkezésre álló feltételek:

- Intézményeinkben iskolától függően más-más módon biztosított az étkezés, a tanulóknak lehetőségük van az otthonról hozott meleg ételt tárolni, hűteni, melegíteni.
- Az iskolaorvos és az iskolai védőnő folyamatos ellenőrzése és javaslata alapján, a házirendben foglaltak szerint biztosított a foglalkozásokon történő étkezés, foglalkozásokról kilépés, az egyéni egészségügyi szükségleteknek megfelelően (vércukormérés, inzulinbeadás és egyéb szükséges teendők miatt).
- Testnevelés órán a fizikai megterhelés esetén kialakulhat rosszullet a diabéteszes tanulóknál, erre az oktatók különösen figyelmet fordítanak.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a testnevelés órák előtti és alatti oktatói teendőkre, hiszen a testmozgás csökkenti a vércukorszintet, a megerőltető sport viszont emelheti a vércukorértéket, ami akut anyagcsere-felborulást eredményezhet.
- Az iskolai védőnő felügyeli a diabétesszel élő, ételallergiában szenvedő tanulók ellátását, szükségleteik szerinti beavatkozásokat, távollétében egy kijelölt oktató beavatkozása történik a szülő/törvényes képviselő értesítése mellett.
- Az iskolaorvosi javaslatot az iskolai védőnő egyezteti az osztályfőnökökkel, szakokkal (pl. testnevelés tantárgy) a diabéteszes, ételallergiával élő, krónikus beteg (pl. epilepszia egyéb) tanulók étkezéssel kapcsolatos, odafigyelést igénylő szükségletekről.

II. KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ TANULÓK INKLUZÍV NEVELÉSE PROGRAM

A célcsoport meghatározása

A nemzeti köznevelésről szóló törvény kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók csoportján belül meghatározza a különleges bánásmódot igénylő gyermekek, tanulók csoportjait:

- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló;
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló.

A. Speciális támogató intézkedések, társadalmi szintű elvárások

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő integrált oktatásuk.

Az együttnevelést megvalósító intézménnyel szembeni elvárás a tanuló beilleszkedésének, a többi tanulóval való együtt haladásának megvalósítása. A sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók óvodai nevelésének és iskolai oktatásának irányelve támogatja a többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelést/oktatást, emellett feladatokat és kereteket is ad a helyi tanterv és a helyi gyakorlat kialakításához.

A sajátos nevelési igényű tanuló számára engedélyezhető a tanuló egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó tovább haladást biztosító egyéni előrehaladású nevelési-oktatási forma.

A szakképzésre vonatkozóan a 2019. évi LXXX tv. (Szkt.) és végrehajtási rendelete, 12/2020. évi (II.7.) Korm. rendelet (Szkr.), a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényhez (Nkt.) kapcsolódva szabályozza a különleges bánásmódot igénylő tanulók egyéni, szükségletalapú integrált képzését szolgáló szakképzési feladatokat.

Az integráció egy olyan oktatásszervezési folyamat, mely magában foglalja a normál pedagógiát és a gyógypedagógiát, melyek szorosan kapcsolódva határozzák meg a gyakorlati megvalósítást szolgáló feladatokat. Az integráció alkalmával az ép és sérült tanulók olyan képzésben részesülnek, amellyel a lehető legnagyobb mértékben független, önálló, önmagát és másokat elfogadó, szerető és tisztelő, a társadalomban boldogulni képes személyiség kialakulása a kimeneti cél.

Az Szkt. – a köznevelésre vonatkozó szabályozáshoz hasonlóan – a szakképzésben is kiemelt figyelmet fordít a sajátos nevelési igényű és a fogyatékkal élő személyekre, valamint a beilleszkedési, tanulási, magtartási nehézséggel küzdő tanulókra és a szakképzésbe való beilleszkedésüket, az egyenlő esélyek megteremtésével, különböző módon segíti elő.

Sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személynek minősül az a tanuló, illetve az a képzésben részt vevő személy, aki az Nkt. szerinti szakértői bizottság vagy a rehabilitációs hatóság szakvéleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral) küzd.

Sajátos nevelési igényű : az a különleges bánásmódot igénylő gyermek/tanuló, aki a szakértői bizottság szakvéleménye alapján az alábbi nyolc csoport valamelyikébe sorolható:

- mozgásszervi fogyatékos tanuló
- érzékszervi (látási, hallási) fogyatékos tanuló
- értelmi fogyatékos tanuló
- beszéd fogyatékos tanuló
- halmozottan fogyatékos tanuló
- autizmus spektrumzavarral küzdő tanuló
- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló
- magatartásszabályozási zavarral küzdő tanuló

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakvéleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartás-szabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személynek.

Az Szkt. előírásai alapján intézményünk a szakképzés során kiemelt feladatának tekinti a sajátos nevelési igényű és a fogyatékkal élő személyek, valamint a beilleszkedési, tanulási, magtartási nehézséggel küzdő tanulók speciális igényeinek figyelembevételét és egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésének elősegítését a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése érdekében.

Ennek keretében a szabályozás és az egyenlő bánásmód követelménye alapján biztosítjuk a sajátos nevelési igényű és a fogyatékkal élő személy számára:

- tanulói jogviszonyban a szakma, illetve a szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés számára tekintet nélkül a szakképzésben való ingyenes részvételt (Szkt. 3. § (1a) bekezdése)

- szükséglet szerinti kizárólag részsakmára történő beiskolázást a szakképző iskolákban (Szkr. 153. § (2) bekezdés b) pontja)
- a szakmai oktatáshoz és a szakmai képzéshez kapcsolódó törzsanyag átadásának és elsajátítása ellenőrzésének az egyéni fejlesztési tervre figyelemmel történjék(Szkt. 40. § (1) bekezdése, Szkr. 14. § (5) bekezdése
- A sajátos nevelési igényű tanuló számára engedélyezhető, a tanuló egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó tovább haladást biztosító oktatási formát az *egyéni előrehaladású nevelés és oktatás* keretében
- Az érettségi vizsgán az érettségi vizsga kötelező vizsgatárgyai helyett a sajátos nevelési igényű tanuló – jogszabályban meghatározottak szerint, a pedagógiai szakszolgálat szakértői véleménye alapján – másik tantárgyat választhat.

B. A szakképzés feladata és alapelvei

- az igazgató döntése alapján lehetőség van az érdemjegyekkel történő értékelés és osztályzatokkal történő minősítés helyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazására, valamint – a szakirányú oktatás kivételével – egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alóli felmentésre
- egyéni helyzet, szükséglet alapján az egyéni tanulmányi rend szerinti képzési formát lehet alkalmazni, ha ez szolgálja a tanuló legjobb érdekét
- lehetővé kell tenni az érettségi vizsgán az érettségi vizsga kötelező vizsgatárgyai helyett– jogszabályban meghatározottak szerint – másik tantárgy választását
- biztosítani kell a szakmai oktatás során és a szakmai vizsgán a sajátos nevelési igény, illetve a fogyatékoság jellegéhez igazodó felkészítést és vizsgáztatást

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló számára

- biztosítjuk a differenciált fejlesztés és fejlesztő pedagógiai ellátások megszervezését
- a szakmai oktatáshoz és a szakmai képzéshez kapcsolódó törzsanyag átadásának és elsajátítása ellenőrzésének követelményét az egyéni fejlesztési tervre figyelemmel írjuk elő
- lehetővé kell tenni a szakmai oktatáshoz és a szakmai vizsgához kapcsolódóan a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személlyel azonos bánásmódot

III. INTÉZMÉNYEINK KEZELÉSI STRATÉGIÁJA A KIEMELT FIGYELMET, KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ TANULÓK HATÉKONY INTEGRÁCIÓJA ÉRDEKÉBEN

Minden tanulónak joga van arra, hogy az egyediségéhez, adottságaihoz illeszkedő oktatási rendszerben váljon felnőtté. Ez a jog a tanulót körülvevő felnőtt világ oldaláról nézve kötelesség, a gyermek oldaláról nézve pedig szükséglet.

A. Sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók esetében

Az Esztergomi SZC Alapító okirat 6.1. pontban foglaltak alapján: Intézményünk alapfeladata a technikumi szakmai oktatás, szakképző iskolai szakmai oktatás a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető- oktatható sajátos nevelési igényű tanulók ellátása.

Intézményünk, az ESZC alapító okirata alapján, sajátos nevelési igényű gyermekek fogadását vállalja. Az iskoláink szakmai programja mellékletében részletesen, ágazatokra bontva megtalálhatóak a fogyatékoság típusa szerinti befogadási lehetőségek.

Alapelvünk:

- Minden gyermek a személyiségének és szükségletének megfelelően egyedi életpályát jár be.
- Befogadó iskolai közösséget úgy kell formálni, hogy ne a sajnálat, hanem az együttes élményekből fakadó szeretet legyen az elfogadás alapja.

- Figyelembe vesszük, hogy a gyermekek fejlődésbeli képességeik különbözőek, ennek megfelelően, az egyedileg megállapított különleges bánásmódot: mentesítéseket, rehabilitációs terv szerinti megsegítést, integrált oktatást nyújtunk. – Hangsúlyos: **nincs két egyforma eset!**

A szakképző intézményünkbe bekerülés speciális feltételei (SNI tanulóknál a legjobb érdekük alapján):

A jelentkezés során, a felvételi eljárás alatt, a rendelkezésünkre álló szakértői vélemény figyelembe vétele mellett, az I. fokú egészségügyi alkalmassági szűrésen a szakmai alkalmasság vizsgálata (SNI tanulóknál kötelezően a felvételi jelentkezést megelőzően) is történik. Az orvosi vizsgálaton kívül a törvényes képviselő bevonásával, a felvételt érintő döntés előkészítése alapján egyeztető megbeszélést tartunk. Szakemberekkel való konzultáció segítségével az intézmény igazgatója megbizonyosodik, hogy a sikeres integráció megvalósítható-e a meglévő feltételekkel.

Amennyiben a választott szakmára való alkalmasság kérdésessé válik, úgy II. fokú orvosszakértői vizsgálatra irányítjuk a jelentkező tanulót annak érdekében, hogy olyan szakmát tanuljon, melynek a képzési kimeneti követelmények (KKK) alapján eleget tud tenni.

Az SNI tanuló esetében, az intézményünk kijelölését tartalmazó szakvélemény alapján, igazgatói határozatba foglalva biztosítjuk az előírt mentesítéseket, könnyítéseket.

A szakmai vizsgára nem vonatkoznak teljes mértékben a mentesítések, ezek a közismereti tárgyakra vonatkozóan alkalmazhatók elsősorban.

B. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) érintett tanulók esetében

Feladat: képességfejlesztés, tanulásmódszertani megsegítés, a szakvéleményben meghatározott könnyítések és mentesítések biztosítása

- egyéni fejlesztés
- csoportos fejlesztés

Pedagógiai tevékenységek:

- Fejlesztés, felzárkóztatás, fejlesztő foglalkozások felzárkóztató oktatás szervezése a szakértői vélemény és az illetékes pedagógiai szakszolgálat javaslata alapján.
- Egyéni bánásmód alkalmazása, egyéni foglalkozások tervezése, egyéni fejlesztési terv készítése a fejlesztő pedagógus bevonásával.
- A tanuló értékelésének és minősítésének meghatározása a szakértői vélemény alapján.
- Segítségnyújtás, felzárkóztatás, egyéni foglalkozás, tanórai foglalkozás keretében.
- Befogadó iskolai, osztályközösségen belüli légkör megteremtése

Együttnevelési célunk:

A tanulók társadalmi integrációjának elősegítése. Az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése: egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció a helyi szintű lehetőségek segítségével egyenlő esélyek biztosítása mellett. A gyermekek, tanulók önállóságra nevelése Az egyéni adottságok, a tanulóknál az erősségeik megismerése, a képességeik lehetőség szerinti legteljesebb mértékű kibontakoztatása.

Feladatunk:

- A szakképző intézményekben a feltételek megteremtése a különleges bánásmód követelményeinek biztosításához.
- A tanulók hozzásegítése, hogy a képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő képzésbe kerüljenek a szakértői bizottság szakvéleménye alapján.

- A gyermekek iskolába lépésüktől kezdődően elfogadó, befogadó közösségi szemléletének kialakítása, ami hatást gyakorol gyermekek, tanulók mikrokozmoszára. A család az iskola és diákotthon/kollégium együttműködésének, összhangjának megteremtése.
- A tanulók a szükségleteiknek megfelelő szaksegítség, odafigyelést megkapják
- A napirend kialakítása a túlterhelés, túlzott kifáradás elkerülésével történik.
- Az optimális terhelés megállapítása szakember segítségével, a gyermek megismerése a család, a pedagógus megfigyelései, tapasztalatai felhasználásával.
- Egyéni képesség szerinti nagyobb mértékű differenciálás, motiválás kiemelt szerepe.

A hatékony integráció feltételeit biztosítjuk:

- folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel
- a konfliktusok, akadályok időbeni kezelése, elhárítása = prevenció
- integráció, befogadás, együttnevelés, differenciálás, fejlesztés
- másság elfogadása, elfogadtatása, érzékenyítés
- sikerélmény, önbecsülés segítése (lásd: dicséretrendszer)
- motiváció növelése
- szociális-érzelmi-kognitív képességfejlesztés
- folyamatos jelenlét, elakadások segítése, ellenőrzés
- feladatok kis lépésekre bontása, szemléltetés (ábrák, képek, vázlat)
- írásbeli számonkérését szóban helyettesíteni
- mentesüljön az osztálytermi hangos olvasás alól (szülő is kérheti!)
- önmagához mért fejlődés értékelése
- egy minimális, de szilárd tudás elérése, melyre a további osztályfok épülhet (minimum szint meghatározása)
- eszközhasználat, több idő, vagy kevesebb feladat biztosítása
- a pedagógiai komplex szakvéleményben előírt mentesítések, könnyítések biztosítása
- a tanuló érdekképviseletének biztosítása, a legjobb érdekében történő intézkedés

Az egyes tanulókra kidolgozott egyéni fejlesztési terveknek tartalmazniuk kell:

- A gyermek jelen állapotát (az ép, jól működő, a kevésbé sérült funkciók felsorolását)
- A fejlesztés területeit (fejlesztésre szoruló funkciókat, képességeket)
- A fejlesztés szervezési módját, színtereit
- A fejlesztésben felelős személyeket
- A fejlesztési folyamat időbeli ütemezését

Fejlesztési diagnosztika

- úgy korrigálja a gyenge funkciókat, hogy alapoz a meglévő, jó képességekre
- a képességek minőségi elemzésére törekszik
- épít a szülők aktív közreműködésére

C. Feladatok az intézményrendszerbe történő belépéskor és a követéshez kapcsolódva

9. évfolyam megkezdését vagy átvétel útján belépő magasabb osztályfokozatú tanuló esetében

1. Adatgyűjtés, kezelés:

- Szülői nyilatkozat megkérése: Van-e a gyermeknek pedagógiai szakvéleménye? *igen-nem*
- Ha igen van, akkor kérjük bemutatni.
- A szakvéleménnyel rendelkező tanulóknál szükségletfelmérés (BTMN vagy SNI, könnyítések, felmentések, szakember szükséglet) ezek adatbázisba foglalása a jelenleg kialakított gyakorlat alapján.

2. A szakvéleménnyel rendelkező diákok szükséglet szerinti szakemberhez, előírt foglalkozásokhoz delegálása, segítése, feltételek biztosítása

3. A beilleszkedés figyelemmel kísérése, segítése intézményi és osztályközösségi szinten, az osztályfőnökkel és fejlesztő pedagógussal/gyógypedagógussal való konzultációk mellett, a duális oktatási helyszínre kiterjedően is történik. A figyelemmel kísérésnél, prevenció és intervenció feladatoknál az ESZC diákvédelmi tanácsadója nyújt támogatást.
4. A pedagógiai szakszolgálat, szakbizottság szakvéleménye alapján a teendőink:
 - folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel, kölcsönös tájékoztatás
 - a konfliktusok, akadályok időbeni kezelése, elhárítása (prevenció)
 - integráció, befogadás, együttnevelés, differenciálás, elfogadó légkör
 - másság elfogadása, elfogadtatása, korcsoport érzékenyítése
 - sikerélmény, önbecsülés segítése, egyéni bánásmód
 - motiváció növelése
 - szociális-érzelmi-kognitív képességfejlesztés
 - folyamatos jelenlét, elakadások segítése, ellenőrzés, pozitív visszacsatolások
 - pályaaorientáció segítése a szülő, szakemberek, pedagógiai szakszolgálat együttműködésével
 - feladatok kis lépésekre bontása, szemléltetés (ábrák, képek, vázlatok)
 - a hátrányokat kompenzáló segédeszközök használatának biztosítása
 - egyéni szükséglet szerint: írásbeli számonkérését szóban helyettesíteni vagy fordítva
 - amennyiben indokolt, mentesíteni az osztálytermi hangos olvasás alól (szülő is kérheti!)
 - önmagához mért fejlődés értékelése, minősítése nemcsak osztályzattal, hanem szövegesen is
 - egy minimális, de szilárd tudás elérése, melyre a további osztályfok épülhet (minimum szint meghatározása)
 - több idő vagy kevesebb feladat biztosítása
 - mentesítések, könnyítések, fejlesztést biztosító intézményi igazgatói határozatba foglalása
 - a tanuló érdekképviseletének biztosítása, a legjobb érdekében történő intézkedés

További feladatok:

- Az oktatók motiválása az integrációval kapcsolatos továbbképzéseken való ismeretszerzésekre.
- Érzékenyítés, szakmai tanácsadás szervezése SNI tanulók ellátásával kapcsolatos témában, iskolában dolgozó szakemberek (gyógypedagógus) vezetésével, külső előadók meghívásával.
- oktatók együttműködése különböző szakemberekkel, pedagógiai szakszolgálatokkal, a fejlesztő pedagógus- gyógypedagógus javaslatainak beépítése az oktatói munka folyamatába.

IV. AZ ISKOLAI BÁNTALMAZÁS, ZAKLATÁS ZÉRÓ TOLERANCIA PROGRAM – MINT AZ INTÉZMÉNYI ÉSZLELŐRENDSZER EGYIK PILLÉRE

A legjobb eszköz a gyerekekkel szembeni visszaélések megelőzésére, ha életkoruknak megfelelő információval támogatjuk őket.

Ha a diák kérdez: válaszolunk.

- ✓ A tiltás nem támogatja az edukációt, semmilyen témában.
- ✓ Aki tud a szerhasználat (drog, alkohol) káros hatásairól, az tud felelősen dönteni.
- ✓ Aki tisztában van az online világ veszélyeivel, az nagyobb biztonságban van az online térben.
- ✓ Aki rendelkezik a korának megfelelő információval a pedofiliáról, az könnyebben fel tudja ismerni a befolyásolást, visszaélést, hamis érzelmi megnyilvánulásokat, felkészült lesz az elutasításra.

A drogtól, az online zaklatástól, bullying-tól, internetes visszaéléstől, abúzustól, gyermekkereskedelemtől és bármilyen erőszaktól vagy bántalmazástól a leghatékonyabb megelőző védelmet a gyermekek korának és érettségének megfelelő és tényszerű tájékoztatás nyújt.

A következmények megismerése birtokában válnak képpé negatív helyzetekben megfelelő döntéseket, viselkedést tanúsítani.

Mindehhez a gyermekeknek Magyarországon, az 1991-ben törvénybe iktatott Gyermejközi Egyezmény alapján elidegeníthetetlen joga van.

A Gyermek védelméről szóló 1997. évi XXXI. törvény 6. § (5) bekezdése tartalmazza– az Alaptörvényből levezethető-, minden embert megillető, gyermekijogot, miszerint:

- a) **A gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással, elhanyagolással és az információ átalommal szembeni védelemhez.**
- b) **A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyítésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak.**

Eljárások a minden diákot, oktatót megillető biztonságos légkör megteremtése érdekében:

- Első körben a bejövő 9. évfolyamosok szülői értekezletén a szülők és tanulók együttes jelenléte során történik a tájékoztatás az iskolán belüli bántalmazás jelenségéhez, kezeléséhez kapcsolódóan
- Bullying érintettség kérdéssor a belépő 9. évfolyamosoknál az osztályközösségi profil kérdőívben belül.
- A képzés, tanév során az osztályfőnöki órákon, közismereti-szakmai tantárgyi foglalkozásokon a tanulók folyamatos érzékenyítése, a bullying jelenségével kapcsolatos zéró tolerancia ismertetése.
- Az ESZC diákvédelmi tanácsadó közreműködésével, kiemelten a bejövő 9. évfolyamosoknál, és a tanév során az osztályfőnök jelzése alapján, iskolán belüli bántalmazást felmérő online kérdőív segítségével prevenció és intervenció célú problémakezelés.

A program folyamatos tartalma:

- a) Osztályfőnökök felkészítése, érzékenyítése: segédanyagok használata az osztályfőnöki foglalkozásokon (kérdőívek, prevenció tájékoztató anyagok- videók együttes feldolgozása)
- b) Közismereti – szakmai tárgyú foglalkozásokon is előtérbe kerül, hogy a segítségkérés nem jelent áruzkodást, a másokért való figyelem és segítségnyújtás alapvető emberi kötelesség (= a tanuló is az észlelő rendszer része)
- c) Amennyiben egy diák segítséget kér a bajba jutott társa érdekében, jelzést tesz oktatónak/osztályfőnöknek/igazgatónak/iskolaitkártnak stb., akkor *a bajba jutott társa érdekében tett emberséges magatartásáért* jutalmazásul osztályfőnöki dicséretet kap, s ha beleegyezését adja, akkor a DÖK közzé teszi az iskolai weboldalon.
- d) Prevenció foglalkozások keretében, az iskolai szociális segítők közreműködésével, a „külső szemlélő diákok” érzékenyítése, ismeret átadása a megoldásokkal kapcsolatban.
- e) Az iskola weboldalán elérhető prevenció tájékoztatók, kapcsolatfelvételi lehetőségek.
- f) Iskolán belüli belső észlelőrendszer kialakítása a bullying észlelése kapcsán.
- g) DÖK bevonása, kortárs segítők bevonása az észlelés, kezelés, megoldások szintjén.
- h) Az iskolai védőnővel, iskolaorvossal együttműködés, ha bántalmazás jeleit észlelik a szűrvizsgálatok során; s ha belső jelzés érkezik, hogy bántalmaztak valakit az iskolában, akkor csak nekik van jogosultságuk megnézni a bántalmazott sérüléseit a testén ha a tanuló nem együttműködő az észlelő tanárral/oktatóval.
- i) Az iskolai zaklatás, bántalmazás kivizsgálása, kezelése az ESZC diákvédelmi tanácsadó irányításával, a „*resztoratív sérelemkezelés*” módszerével történik. Ha a bántalmazó/terhelt diák segítségre szorul, akkor ő is támogatást kap, nem lehet viktimizálni. Cél, hogy minden érintett fél nyertesén kerüljön ki a helyzetből, s helyreálljon a bántalmazást megelőző állapot, vagy annál is kedvezőbb állapot.
- j) Szülői értekezleteken a szülők bevonása, a prevenciót szolgáló teendők megbeszélése.
- k) Az iskola részéről maximális támogatásra van szükség, minden jelzést komolyan kell venni, meg kell vizsgálni.

V. KONFLIKTUSKEZELÉS, PANASZKEZELÉS –PROBLÉMAKEZELÉSI PROGRAM:

A) Konfliktuskezelés

A destruktív, elhúzódó konfliktusok megelőzése céljával, a konfliktus időbeni kezelése, s a konfliktusfeloldási kultúra, mint rejtett tanterv részeként való átadása proaktív szemlélettel.

- a) mediáció
- b) facilitáció
- c) egyéni tanácsadás
- d) csoportos, prevenció foglalkozások

B) Panaszkezelési eljárásrend/szabályzat

A panaszjog gyakorlásának biztosítása mindenki számára, aki kapcsolódik a szakképző intézményhez, ESZC-hez (Iskolavezető, oktató, diák, szülő, technikai dolgozók, partnerek.... (Szabályzatot lásd: intézmény weboldala/közzétételi dokumentumok)

Intézményünkben kiemelt figyelmet fordítunk arra is, hogy tanulóink iskolai jól léte megfelelően alakuljon, mentális egészsége, problémakezelése, megküzdési stratégiája erősödjön az intézményi szocializációjuk során.

Esztergom, 2023. 10. 12.

Hana György
főigazgató

Maradi Ágnes
ESZC diákvédelmi tanácsadó

ESZTERGOMI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM – ISKOLAI BIZTONSÁG PROGRAM

VI. MELLÉKLETEK

A) Ütemterv az IBP tanévi végrehajtásához

ÜTEMTERV AZ IBP VÉGREHAJTÁSÁHOZ, AZ ÉVES MUNKATERVEK ELKÉSZÍTÉSÉHEZ			
Időszak	Feladat	Határidő	Felelős
Tanév előkészítő szakasz	A Házirend felülvizsgálata	Minden tanév kezdete előtt, minden év 08.31-ig	Igazgató - általános igazgatóhelyettes
	Az iskola és az osztályfőnök által kötelezően átadandó információk meghatározása minden tanév kezdete előtt	Minden tanév kezdete előtt, minden év 08.31-ig	Igazgató - általános igazgatóhelyettes bevonásával
	IBP felelős kijelölése	Minden tanév kezdete előtt, minden év 08.31-ig	Igazgató
	Tájékoztatás a Panaszkezelési szabályzatról	Minden tanuló, szüleit az iskolába történő beiratkozáskor, a házirenddel együtt. Minden új dolgozót a belépéskor.	Osztályfőnök - az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjének koordinálása mellett Igazgató
Tanév	Tanmenetek kiegészítése az osztályfőnöki órákhoz, közismereti-szakmai tantárgyi foglalkozásokhoz kapcsolódóan a tanulók folyamatos érzékenyítése, a bullying jelenségével kapcsolatos zéró tolerancia ismertetése érdekében.	Minden év 09.15-ig	Osztályfőnök - az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjének koordinálása mellett, – a szociális és intézményi szakreferenssel együttműködve (a rendelkezésre álló óratervek felhasználásával)
	A bejövő 9. évfolyamosok szülői értekezletén a szülők és tanulók együttes jelenléte során történik a tájékoztatás az IBP-ről.	Minden év 09. hó.	Igazgató - a szociális és intézményi szakreferenssel együttműködve.
	HHH tanulókat érintő megállapított határozatok begyűjtését, nyilvántartásba vételt követően a személyes hátrányok megismerése	Minden év 09.15-ig	Igazgató (összétöndjlakhoz rendelt mentorok bevonásával)
	Egyéni fejlesztési tervek elkészítése	Minden év 09.30-ig, A tanév alatt belépők esetében az érintett beiratkozást követő 2 héten belül.	Igazgató - fejlesztőpedagógus
	DÖK bevonása, kortárs segítők bevonása az észlelés, kezelés, megoldások szintjén. DÖK tagjainak tájékoztatása	A tanév első intézményi DÖK gyűlésén	DÖK-segítő oktató
	A Szakmai program és a felvételi eljárás (l.: felvételi tájékoztató) felülvizsgálata az különleges bánásmódot igénylő (pl. SNI) tanulók szempontjából tervezett szakmai profil alapján minden tanév	Minden év 10.15-ig	Igazgató
	Bejövő 9. évfolyamos osztályoknál osztályközösségi profil készítése	Minden év 10.31-ig	Osztályfőnök (opció: szociális és intézményi szakreferens bevonása)
	Bullying érintettség kérdéssor a belépő 9. évfolyamosoknál.	Minden év 10.31-ig - az osztályközösségi profil elkészítésével egy időben	Osztályfőnök – az osztályfőnöki munka közösség vezetőjének koordinálása mellett
	Iskolán belüli bántalmazást felmérő online kérdőív	a) A felmerült problémákhoz igazodva (bármely évfolyamon) b) 9. évfolyamon a beilleszkedést segítően kiemelten – már az első probléma jelentkezésekor!	Osztályfőnök – a szociális és intézményi szakreferenssel együttműködve.
	Féléves és éves értékelések (beszámoló) alapján az intézmény kidolgozza, meghatározza az ESL rendszer követését.	Fél éves értekezlet - Minden év 02. hó	Igazgató – általános/pedagógiai igazgatóhelyettes + ESZC Tanügy támogatása mellett. (Ez intézményenként nem egységes.)
	Adatszolgáltatás a panaszkezelésről - Az iskolai érkező értekezletek kötelező tartalmi eleme.	Fél éves értekezlet - Minden év 02. hó	Igazgató - IBP felelős
	SNI tanulók kötelező alkalmassági vizsgálatának megszervezése a felvételi eljárást megelőzően	Folyamatosan a felvételi döntésig (= iskola tájékoztatói, pályaorientációs tanácsadói kötelezettsége)	Igazgató
	Jelentkező tanuló II. fokú orvosszakértői vizsgálatra Irányítása indokolt esetben	Az iskolaorvosi alkalmassági vizsgálat alapján, még a beiratkozás előtt.	Igazgató
	Pedagógiai szakvélemény kontrollja		
A szakvéleménnyel rendelkező tanulóknál szükségletfelmérés (BTMN vagy SNI, könnyítések, felmentések, szakember szükséglet) ezek adatbázisba foglalása a jelenleg kialakított gyakorlat alapján.	A beiratkozáskor haladéktalanul. A tanév alatt belépők esetében az érintett beiratkozásával egy időben	Igazgató - fejlesztő pedagógus	
Belső képzési programokhoz történő kapcsolódás	A képzési programhoz igazodva	Igazgató - az ESZC Tanügygel együttműködve.	
Összegző szakasz	Adatszolgáltatás a panaszkezelésről - Az iskolai érkező értekezletek, az éves beszámoló kötelező tartalmi eleme.	Minden tanév végén, 06.30-ig	Igazgató - IBP felelős
	Adatszolgáltatás és beszámoló az IBP végrehajtásáról Intézményi és ESZC szinten.	Minden tanév végén, 06.30-ig	Szociális és intézményi és szakreferens IBP felelősökkel együttműködve.

B) Intervenciók lehetőségei (példatár)

INTERVENCIÓS LÉPÉSEK

Az intézmény belső észlelőrendszerének működése, javasolt intervenciók lépései, lehetőségei a problémakezelés első szakaszában konkrét példákon keresztül

1. AZ OKTATÓ ÉSZLEL VESZÉLYEZTETETTSÉGET

Ha az oktató észlel veszélyeztetettséget a tanulónál (ez nem azonos az oktatott tantárgyhoz kötődő konfliktussal, tanulási problémával):

- A) **Lehetőség:** Az oktató bizalmas kapcsolatot épít fel, támaszt nyújt – ebben az esetben végig kell csinálnia, követnie a probléma kezelését. Ez csak akkor ajánlott, ha megfelelő ismerettel, tudással rendelkezik az oktató.
- B) **Lehetőség:** Az oktatónak nem kötelessége belekezdeni a problémakezelésbe, nem lehet és nem is kell ebből lelkiismereti kérdést csinálnia. Teendője: **tovább jelez az osztályfőnöknek**, ez ugyanis osztályfőnöki feladatkör, hatáskör.

Mindenképpen érdemes elhúzódó, megterhelő, napi konfliktushelyzetek miatt is az osztályfőnökkel konzultálni, mert az érintett tanártól nem elvárható, hogy le tudja állítani a konfliktust, hiszen érintett.

2. AZ OKTATÓ ÉSZLEL SÚLYOS TANULÁSI PROBLÉMÁT

Ha a szaktanár/oktató súlyos tanulási- teljesítménybeli problémákat észlel a tanulónál, akkor is az osztályfőnökkel konzultál a következőkről:

- Van-e a tanulónak pedagógiai szakvéleménye?
- Megkapja-e az előírt mentesítéseket, kedvezményeket?

Ha nincs szakvélemény:

- Akkor a szülővel fel kell venni a kapcsolatot, hogy van-e szakvéleménye, ha igen haladéktalanul mutassa be.
- Ha nincs egyáltalán pedagógiai szakvélemény, akkor pedagógiai szakszolgálati bizottsági vizsgálatot kell kezdeményezni. Ezt a szülővel közös kérelemben kezdeményezi az iskola (igazgató), és továbbítja a szülő aláírásával az illetékes pedagógiai szakszolgálatnak.

FONTOS! A kérelemhez mellékelni kell

- az érintett tanulót oktatók tantárgyi teljesítményre vonatkozó részletes véleményét;
- és az osztályfőnöki véleményt a társas-szociális kapcsolatokról, beilleszkedésről, osztályközösségben betöltött szerepről, szülő együttműködési készségéről, egyéb családi háttérrel rendelkező álló információkról (de nem a család életvitelére vonatkozóan személyiségi jogok védelme okán), pl.: egy szülőcsalád, hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet stb.

3. AZ OSZTÁLYFŐNÖK ÉSZLEL PROBLÉMÁT

Ha az **osztályfőnök** észlel problémát, veszélyeztető helyzetet osztályközösségben vagy tanulónál egyénileg, meg kell kezdnie a tények, okok feltárását:

A) Iskolán belüli a probléma esetén (pl. osztályközösségen belüli zaklatás, megalázás, destruktív konfliktusok, tanár-diák játszma stb.) iskolán belül hatékony kezelni, leállítani a negatív folyamatot.

- Az érintett szülőt, szülőket írásban tájékoztatni kell, hogy tudjanak róla (előfordul, hogy az osztályközösség összes szülőjét tájékoztatni kell – személyes adatok nélkül, a probléma tényéről, s arról, hogy vizsgáljuk az ügyet, és mindent megteszünk a probléma megszüntetése érdekében.
- Erre létezik **formalevél (!)**, néhány iskolában már alkalmaztuk, de bárki kérhet segítséget az ESZC diákvédelmi tanácsadótól.
- Ha egészséget érintő probléma, veszély is fennáll (pl. anorexia, önsértés, szerhasználat, pszichés problémák, gyakori pánikrohamok, akkor **kötelező**):
 - **védőnőnek is jelzést tenni, vele együttműködve** kezelni. Fontos: ha falcolás, alkari vagdosások jeleit látja, akkor is a védőnőt kell értesíteni, s közreműködni, hogy a védőnő megnézze más testtájékon vannak-e sérülések.
 - **a szülő írásbeli értesítése a védőnő értesítése mellett azonnal;**
 - **jelzést tenni a gyerek lakóhelye szerint illetékes gyermekjóléti szolgálatnak, ha a szülő nem együttműködő, nem reagál. EZ MÁR ISKOLAIGAZGATÓI HATÁSKÖR, a jelzést az igazgatónak kell megtennie, megküldeni!**

Ha az osztályfőnök szakmai támogatást, együttműködést igényel, akkor az iskolai IBP felelős támogatást nyújt a probléma IBP szerinti kezeléséhez. Eredménytelen problémakezelés esetén, az igazgató bevonása után, felkérésre az ESZC *diákvédelmi tanácsadó közreműködik a megoldás megtalálásában.*

B) Ha családon belüli, családi háttérből eredő, iskolán belül is megjelenő problémát észlel az osztályfőnök, azonnal írásban értesíti a szülőt. Nem szabad ezt csupán telefonon intézni – később konfliktusok, félreértések lehetnek ebből: bármikor súlyos veszélyeztetettségbe is fordulhat az ügy, s akkor már hatóságokkal kell együttműködni, ilyenkor telefonálgatásokra már nem lehet hivatkozni.

- Ha a szülő nem együttműködő, „elodázza” a problémát, akkor jelezni kell az intézmény igazgatójának, s ekkor igazgatói hatáskörben kell tovább kezelni, jelzést kell küldeni az illetékes gyámhivatalnak.
- Ha a tanulónál szerhasználat merül fel, azt az intézmény igazgatói hatáskörben intézi.
Teendők:
 - Az igazgató a gyámhatóságnak küld jelzést.
 - Az osztályfőnök értesíti a szülőt, tájékoztatja, hogy jelzést kell küldenünk a gyámhatóságnak, melyet az igazgató megtett.

A DROGHASZNÁLAT, SZERHASZNÁLAT SÚLYOS VESZÉLYEZTETETTSÉGNEK MINŐSÜL! Főként családi háttérproblémaként kell kezelni, gyvt. 17. § alapján jelzési kötelezettség van a gyámhatóság felé.

Amennyiben az ESZC diákvédelmi tanácsadó bevonására van szükség, úgy az igazgató értesítése, jóváhagyása mellett keressék az osztályfőnökök.

